

SĂPTĂMÂNĂ PĂTIMILOR

NU LIPSI DE LA LITURGHIA EUHARISTICĂ,
PENTRU CĂ EA NU ESTE COMPLETĂ FĂRĂ TINE!

www.parohiaserbanvoda.ro

ÎN SFÂNTA ȘI MAREA SÂMBĂTA SĂ TACĂ FIREA OMENEASCĂ

SFÂNTA ȘI MAREA SÂMBĂTĂ

**În Sâmbăta cea Mare
prăznuim îngroparea Domnului.
Începând de vineri seara,
preoții și poporul, așezați
în fața Sfântului Mormânt,
pe care se află Sfântul Epitaf,
împreună cu Evanghelia și Crucea,
am cântat prohodul Domnului.
Moment de tănuire
pentru întreaga creștinătate.**

Domnul Iisus Hristos și-a împlinit chemarea, spunând: „Săvârșitu-sa!” Ultima grăire pe cruce a fost: „Părinte, în mâinile Tale încredințez duhul Meu.” (Luca 23, 46), iar Iosif din Arimateea, Nicodim și femeile mironosițe au coborât trupul Domnului de pe Cruce, L-au pregătit pentru înmormântare și L-au așezat în mormânt.

Cărturarii și fariseii și-au împlinit visul. Au pus și soldați ca să păzească mormântul, pe care l-au pecetluit, aducându-și aminte de cuvintele Mântuitorului că va învia, iar evanghelistul consemnează pentru istorie, zicând: „Ne-am adus aminte că amăgitorul Acela a spus, fiind încă în viață: După trei zile Mă voi scula. Deci, poruncește ca mormântul să fie păzit până a treia zi, ca nu cumva ucenicii Lui să vină și să-L fure și să spună poporului: S-a sculat din morți. Și va fi răstăcirea de pe urmă mai rea decât cea dintâi.” (Matei 27, 63-64)

Dar Domnul, după o lungă și grea suferință, eliberându-se de povara dușmăniei și răutății lor, își duce mai departe misiunea încredințată de Tatăl. Trupul Său a rămas în mormânt, dar sufletul Său coboară în adâncul iadului să scoată de acolo pe Adam și Eva, pe toți dreptii Vechiului Testament, de la nepătatul Abel până la Ioan Botezătorul.

Toți profeții, toți care au așteptat veacuri de-a rândul în sfințenie venirea Fiului lui Dumnezeu. Cu ei la rând, Hristos dăruiește porțile zăvorâte ale iadului și, înviind a treia zi, dă lovitură definitivă morții. Spune Sfânta Evanghelie că mulți drepti ai Vechiului Testament, după Învierea Sa din mormânt s-au arătat prin Sfânta Cetate. Au așteptat atâtea căci Dumnezeu a vrut ca ei să nu ia fără noi desăvârșirea, cum spune Sfântul Pavel evreilor. De aceea Sâmbăta aceasta este Mare.

Prohodul are trei stări, intercalate între versetele Psalmului 118, scris tănuitor de Sfântul Ioan Damaschinul, care nu numai că ne-a lăsat textul, dar ne-a lăsat și muzica. El era primul ministru al Damascului, dar și isihast, dogmatist, melod, inmograf, cinstitor al Maicii Domnului și mare scriitor bisericesc.

Sâmbăta mai către seară sunt citite paremiile, care tainic ne vorbesc de profețiile mesianice, încât slujba acesta este un amestec dumnezeiesc din Vechiul și Noul Testament. Aceste paremii ne vorbesc despre primul Paște, adică de aducerea lumii de la neînviere la înviere. Despre trecerea prin Marea Ro-

șie, care înseamnă trecerea evreilor de la robie la libertate. Despre Elisei, care-l învie pe fiul sulamitencei printr-o minune despre care vom avea răgazul să vorbim altădată.

Aceste paremii ne mai aduc aminte de tinerii din cuptorul din Babilon - cuptor care era o imagine profetică a iadului - dar ei au fost ținuti acolo pentru credința lor neatinși de foc, încât atunci când s-a deschis cuptorul ei erau întregi, deși flăcările i-au părjolit pe toți cei care au nesocotit credința celor trei tineri din Babilon.

Alte paremii ne vorbesc despre Iosua Navi care trece Iordanul în Canaan, iar una din paremii amintește despre profețiile lui Daniil.

Sâmbăta mai spre seară toată tristețea Săptămânii Pătimirilor se schimbă în bucurie. Cât de minunat este timpul petrecut cu Dumnezeu și mai ales în Sfânta Cetate. Sâmbăta, după prânz, la Ierusalim se oficiază Vecernia Pascală, când Patriarhul Ierusalimului, însoțit de tot poporul Frăției Sfântului Mormânt, de nenumărați preoți și credincioși sunt martorii minunii săvârșite de Dumnezeu pe lespede Sfântului Mor-

mânt, acolo unde altădată îngerii s-au arătat și au spus „A înviat Hristos! Nu este aici, iată locul unde L-au pus”. (Marcu 16, 6)

Întreg poporul se roagă și strigă la Dumnezeu ca să trimită Lumina, iar când Dumnezeu se milostivește și Sfânta Lumină se coboară, bucuria din Biserica Învierii din Ierusalim este fără margini! Această bucurie nu se va lua

de la noi atâta timp cât viața noastră va fi conformă cu legea lui Dumnezeu. Când Lumina nu se mai coboară, va fi sfârșitul lumii.

Se cuvine dar ca în puținul timp care ne-a mai rămas până la Paști să ne pregătim camera inimii ca să putem primi și noi ca și părinții noștri bucuria Învierii Domnului și această bucurie să nu se ia de la noi niciodată. Așadar,

închei punându-vă la inimă cântarea inspirată de Duhul Sfânt:

*Cămara Ta, Mântuitorul meu,
O văd împodobită
Și îmbrăcăminte nu am
Ca să intru într-însa.
Luminează-mi haina sufletului meu,
Dăătorule de Lumină
Și mă mântuiește! ❀*

Părintele Dinu

PROCESIUNEA PROHODULUI DOMNULUI LA IERUSALIM

Țara Sfântă nu este numai țara pelerinajelor, ci și a marilor procesiuni religioase.

Procesiunile sunt îndeosebi legate de viața Mântuitorului pe pământ, de marile sărbători ortodoxe de peste an. Cele mai frumoase

slujbe și procesiuni ortodoxe au loc la Ierusalim, în Săptămâna Pătimirilor.

Săptămâna Mare, după cum este numită încă din sec. IV, ocupă un loc special în perioada Triodului, ieșind din rândul celor șapte săptămâni de post, fiind o meditație la pătimirile Domnului, dar și la ultimele fapte și în-vățătură date de El. Totodată, această săptămână are menirea de a-i introduce pe credincioși în atmosfera tainică a nopții Sfintei Învieri, mai ales prin slujbele bisericesti zilnice.

Încă din primele secole, în Săptămâna Pătimirilor îndeosebi, creștinii de la Ierusalim recapitulau în slujbele lor ultimele zile ale vieții pământești a Mântuitorului, făcând rugăciuni în toate locurile pe unde El a trecut. Aceste procesiuni au rolul de a prezenta și astăzi credincioșilor creștini, în chipul cel mai viu și emoționant, elemente esențiale din viața și activitatea Mântuitorului Iisus Hristos pe pământ. Ele nu sunt simple obiceiuri, simple manifestări religioase, ci formează parte integrantă din viața Ortodoxiei la Sfintele Locuri. Numărul mare de credincioși care participă, an de an, la aceste sfinte procesiuni arată dorința fiecărei generații de a păși împreună cu Hristos, în chip tainic și

dramatic, pe Drumul Crucii spre Înviere.

Procesiunea are loc în seara de Vinerea Mare, în Biserica Sfântului Mormânt, de la orele 19.00 până la orele 3.00 după miezul nopții, spre Sâmbăta Mare. Este o procesiune la care slujește Patriarhul Ierusalimului, alături de mulți arhieri și credincioși ortodocși din toată lumea. Cortegiul arhierilor, clericilor și pelerinilor se organizează la Palatul Patriarhal. De aici pornesc în procesiune spre Biserica Sfântului Mormânt. Toți slujitorii sunt îmbrăcați în veșminte negre. Episcopii duc înaintea Sfânta Cruce cu lemn din Crucea Mântuitorului, cel mai de preț odor rămas lumii din timpul patimilor lui Hristos, și Sfântul Epitaf cu punerea Domnului în mormânt. În timp ce poporul stă nemișcat pe toate culoarele și galeriile, clericii merg încet în procesiune, în aceeași ordine, pe culoarul central. În frunte merg arhierii cu Sfânta Cruce, apoi Epitaful, preoții, diaconii, ipodiaconii și patriarhul. În urma clericilor merg peste 150 de seminariști și cântăreți, cu cărțile în mâini, cântând. Toți au în mâini lumânări albe, aprinse. Clericii pornesc din fața Sfântului Mormânt, înconjoară baldachinul Sfântului Mormânt, urcă la Golgota, se închină aici, coboară,

înconjoară Biserica Învierii, se închină la locul unde a plâns Maica Domnului și în timp ce starea întâi a prohodului se termină de cântat, cortegiul se oprește la Piatra Ungerii.

Aici se așterne pe piatră Sfântul Epitaf, se cadește, se zice ectenia mică și se începe, în aceeași ordine, starea a doua a prohodului Domnului. La fiecare sfârșit de stare se pune Epitaful pe Piatra Ungerii și se rostește ectenia. După terminarea prohodului, slujitorii se așază în fața Sfântului Mormânt și continuă slujba Utreniei, după rânduială. Sfânta Evanghelie cu pecetluirea Mormântului (Matei 27, 62-66) se citește chiar în fața ușii de intrare la Mormântul Domnului. Apoi slujba Prohodului ia sfârșit prin miruirea tuturor pelerinilor.

La sfârșitul Utreniei se adună cate un delegat din partea fiecărei Biserici oficiale - ortodoxă, catolică, armeană și coptă - și, asistați de poliție, se controlează interiorul Sfântului Mormânt să nu fie vreo sursă de foc. Apoi se sting toate cele aproape 80 de candelă din interior și se sigilează ambele uși ale Sfântului Mormânt cu sigilii de ceară și pânză albă. Benzile de sigiliu se așază cruciș. Fiecare delegat își pune parafa pe sigiliul Bisericii sale. Din clipa aceasta nu se mai poate intra la Sfântul Mormânt până în seara Sâmbetei Mari, după ce se aprinde Sfânta Lumină. În timp ce pelerinii și clericii se retrag, poliția stă de gardă la ușa Mormântului, o zi și o noapte. De acum urmează o noapte de profundă meditație și rugăciune pentru a întâmpina marea minune a pogorării Sfintei Lumini. ❀

ÎN IUBIREA SA PLINĂ DE LUMINĂ, MÂNTUITORUL TRANSFORMĂ MOARTEA ÎN JERTFĂ

Mântuitorul a murit pe cruce. Dar în acest act al Domnului, săvârșit de bunăvoie, trebuie să vedem o întrepătrundere a celor doua stări: a morții, moștenită de la Adam, și a jertfei, care în Hristos este starea lui firească din veci.

In Sinaxarul Sâmbetei celei Mari, citim: „După cum la întâia facere a lumii Dumnezeu săvârșea toate lucrurile, și în urmă, în ziua a șasea a creat pe om, făptura cea mai de seamă, iar în ziua a șaptea S-a odihnit de toate lucrurile Lui și a sfințit ziua, numind-o sâmbătă care se tâlcuiește odihnă, tot așa și la facerea lumii celei spirituale, săvârșind toate în chipul cel mai bun, în ziua a șasea a creat din nou pe omul stricat și înnoindu-l iarăși prin Crucea cea de viață purtătoare S-a odihnit încă o dată cu o odihnă de-săvârșită, de toate lucrurile Lui, dormind un somn dătător de viață și mântuitor” (Triod, ed. 1986 p. 580).

Iisus Hristos reia firul zidirii lui Adam chiar din ziua a șasea, din Vinerea Mare, fir întrerupt de păcat. Domnul luând asupra-Și păcatul nostru (II Cor. 5, 21) ne trăiește și moartea. Dar o trăiește deodată ca: moarte-„plată a păcatului”, dar și ca jertfă, căci El este de-a pururea jertfă, și plinind de bunăvoie voia Tatălui - „Pentru aceasta Mă iubește Tatăl, pentru că Eu Îmi pun sufletul ca iarăși să-l iau. Eu de la Mine însumi îl pun. Putere am Eu ca să-l pun și putere am iarăși să-l iau. Această poruncă am primit-o de la Tatăl Meu” (Ioan 10, 17-18). Domnul moare pentru a fi cu noi și în această stare tragică. Precum învață Biserica: „De bunăvoie se pecetluiește sub pământ”. Și iarăși: „Al doilea Adam Cel ce locuiește întru înălțime S-a pogorât la Adam cel dintâi până la cămările iadului” (Canon Sâmbăta Mare, din Cântarea 8).

Real, moartea e despărțire, este

„părăsire”. „Dumnezeul Meu, Dumnezeuul Meu, pentru ce M-ai părăsit?” (Matei 27, 46) exclamă Iisus Hristos atunci. Dar părăsirea Domnului pe cruce nu este din păcat, ci din „iubire”: pentru noi, ca și pentru Tatăl a cărui poruncă o plinește. Și astfel „părăsirea” Lui nu e numai moarte, ci și jertfă. De aceea Iisus Hristos unește strigătul tragic al „părăsirii”, strigătul uman rostit cândva de Psalmist (Ps. 21, 1), cu făgăduința oferită tâlharului căit: „Astăzi vei fi cu Mine în rai”. Unește moartea cu raiul.

Făgăduința raiului e deja biruința morții. Și moartea e învinsă prin jertfă. Iar jertfa trebuie să o primească Cineva

Care poate dăruia. Or, Domnul se oferea pe sine Tatălui: „În mâinile Tale încredințez Duhul Meu” (Luca 23, 46).

Deschis în iubirea plină de lumină și neîntreruptă de nimic, Mântuitorul transformă moartea în jertfă. Și, trecând prin odihna zilei a șaptea, viață divină se revarsă acum în Noul Adam, fără stăvilare de la Tatăl în Duhul de „viață făcător” (I Cor. 15, 45). Și așa revelează învierea, biruirea morții, început al unui nou veac, al celei de a opta zi.

Așa, în Hristos „prăznuim omorârea morții, sfărâmarea iadului și începătura altei vieți, veșnice. ✠

Părintele Constantin Galeriu

Întipărește-ți în inima ta crucea

de Vasile Voiculescu

*Iisus murea pe cruce. Sub arșița grozavă
Pălea curată-i frunte ce-o sângerase spinii
Pe stâncile Golgotei tot cerul Palestinii
Părea că varsă lavă.*

*Și chiar în clipa morții huliră cărturarii
Cu fiere oțetită îl adăpau străjerii...
Râdea cu hohot gloata de spasmele durerii
Și-l ocărau tâlharii.*

*Zdrobită, la picioare-i zăcea plângând Maria
Și-adânc zbugnea blestemul din inima-i de mamă
Alături Magdalena, în lunga ei maramă,
Țipa văzând urgia.*

*Departa ucenicii priveau fără putere...
N-aveau decât să fugă în lumea cea pribeagă
Cu El se năruise nădejdea lor întreagă
Și-s fără mângâiere.*

*Târziu, porni mulțimea în pâlcuri spre cetate
Pe drumurile-nguste cu lespezi pardosite
Trecură fariseii cu fețele smerite
Și bărbile-argintate.*

*Măslini fără de frunze dormeau mocnind pe coaste
În vale, ca-ntr-o pâclă, dormea Ierusalimul,
Pe cruce somnul morții dormea de-acum sublimul
Iisus, vegheat de oaste.*

Jalea
Maicii Domnului
de Anton Pann

*Maica stă amar plângând,
Lângă Cruce lacrimând,
Pe-al ei Fiu în chin văzând.*

*Inima i se rupea,
Sabia o pătrundea,
De durere se rănea.*

*O! ce mult se întrista,
Cât de jalnic se văita,
Din adânc cum mai ofta!*

*Tremurând, ea tot privea,
Și plângând se tânguia,
Al ei Fiu când pătinea.*

*Cine Precistei văzând
Chinul de pe chipul blând
Nu ar izbucni plângând?*

*Cine nu s-ar fi mâhnit,
Pentru Fiul răstignit,
Pentru Maica-n port cernit?*

*Pentru-al lumii-ntregi păcat,
Pe Iisus văzu legat
Și bătailor plecat.*

*Ea vedea pe Fiu iubit
Cum murea sus răstignit
Și cum duhul i-a ieșit!*

*Maică Sfântă! cu dogor
Și al dragostei izvor
Fă să simt puternic dor!;*

*Dă și-n al meu suflet foc,
Lângă tine, la un loc,
Din ochi lacrimi să storc;*

*Maica Fiului ceresc!
Fă și eu să mă rănesc
Și cu tine să jelesc;*

*Chinul dă-l și-n trupul meu,
Mântuit să plâng și eu
Pe-al tău Fiu și Dumnezeu;*

*Fă-mă lângă Cruce-a sta,
Cu durere-a mă-ntrista,
Din al Lui chip a gusta!*

*Fă de rău să mă păzesc,
Gând prin Cruce să-ntăresc.
Întotdeauna eu pășesc;*

*Iar când trupu-mi va muri,
Sufletul a-mi mântui,
Rai ceresc a locui!*

SUFERINȚELE MAICII DOMNULUI
LA PĂTIMIRILE MÂNTUITORULUI

Iar când a fost nevoie ca Mântuitorul să sufere lucruri cumplite pentru noi și să moară, prin ce suferințe n-a trecut Fecioara? De ce lovituri n-a fost încercată? Căci chiar dacă El ar fi fost doar om și nimic altceva, nimic mai dureros nu s-ar fi putut adăuga unei mame. Acum, însă, El era un Fiu unic al unei Mame unice într-un chip uimitor, Unul care n-a întristat-o nici pe ea, nici pe cineva dintre toți și care a făcut tuturor atât de mari binefaceri, încât biruiau toate nădejtile acestora.

Cu ce suflet vedea acum Fericita asemenea grele chinuri pe Fiul ei, Binefăcătorul comun al naturii noastre, Cel blând și smerit cu inima (Mt. 11, 28), Care nu striga nici nu grăia tare (Is 42, 2), Care nu putea fi învinuit de nimeni de nimic, târât de acele fiare sălbatice, dezbrăcat, biciuit, pus în chip tiranic în afara tuturor legilor și a justiției, socotit vrednic de un verdict rușinos: să moară de moartea ce mai rușinoasă împreună cu oamenii cei mai răi?

Cred că n-a fost la oameni durere asemănătoare. Căci dacă e necesar să plângem pentru cei nedreptățiți, nimic nu e mai departe de dreptate ca moartea Mântuitorului, deși nimeni nu e condamnat absolut pe nedrept, chiar dacă nu se știe vinovat de nimic din cele pentru care este condamnat, căci tot a făcut lucruri pentru care ar putea învinuit pe drept, dar despre Mântuitorul profetul spune „păcat n-a făcut” (Is. 53, 4).

Căci trebuia să fie în toate părtașă cu Fiul ei la purtarea Lui de grijă [pronia Lui] pentru noi. Și așa cum I-a dat trup și sânge și s-a împărțășit la rândul ei de

harurile Lui, în același mod a luat parte și la toate durerile și suferința Lui. Întins pe cruce, Acela a primit în coastă sulița, iar prin inima Ei a trecut sabie, cum i-a dat de știre dumnezeiescul Simeon [Lc 2, 35]. Și, aducându-și aminte de cuvintele Lui dinainte ca de ale unui om trufaș, chemându-L înșelător și încercând să-I dovedească rădăcirea, „câinii” aceia au adus Fiului și Mamei Lui și celelalte lucruri comune.

Astfel Ea prima a ajuns conformă prin asemănare cu moartea Mântuitorului, și de aceea s-a împărțășit înaintea tuturor și de înviere. Căci după ce Fiul ei a desființat tirania iadului și a înviat, Ea a dobândit vederea și grăirea Lui și L-a însoțit, pe cât era cu putință, atunci când a plecat la cer; iar după ce El s-a dus, Ea a luat pentru apostoli și Ceilalți prieteni ai Mântuitorului locul Aceluia, adăugând la binefacerile pe care Acela le făcuse naturii noastre comune, umplând într-un chip mai drept decât oricare altul lipsurile lui Hristos (Col 1, 24). Căci cui altuia decât Mamei Lui i se cuveneau unele ca acestea? ♣

Sfântul Nicolae Cabasila

PROGRAMUL BISERICII ȘERBAN VODĂ ÎN PERIOADA 4 - 5 MAI 2024

ZIUA ORA SLUJBE/activități

Sâmbătă 04.05 de la 23³⁰ Canonul Sâmbetei Mari

Duminică 05.05 00⁰⁰-01⁰⁰ (†) Învierea Domnului (Sfintele Paști) - Slujba Învierii Domnului
Veniți de luați lumină!

01⁰⁰-03⁰⁰ Sfânta Liturghie

12⁰⁰-13⁰⁰ Vecernia Paștilor – „A doua Înviere”